

Kernfach Dänisch

Thema: Danmark uden for byerne

Text

Pia Juul: Ude på landet (gekürzt), in: Pia Juul: Dengang med hunden (Kurzgeschichten), Tiderne Skifter, 2005, S. 186 ff.

Aufgaben

1. Giv et kort indholdsreferat af teksten. 25 %
2. Undersøg, hvilke faktorer der bidrager til familiens vanskelige situation ude på landet. 30 %
3. Hvordan gik det videre med familiens liv ude på landet? 45 %
Skriv en fortsættelse af historien ud fra jeg-fortællerens perspektiv. Inddrag aspekter fra tekstens indhold og din baggrundsviden om livet i Danmark uden for byerne.

Hilfsmittel: Einsprachiges und zweisprachiges Wörterbuch, ggf. in elektronischer Form

Bearbeitungszeit (inkl. Auswahl- und Lesezeit): 345 Minuten

Kernfach Dänisch
Thema: Danmark uden for byerne

Ude på landet

Du har jo været ude på landet¹?



¹ Du har jo været ude på landet: H.C. Andersen-citat fra historien „Hvad fatter gør, det er altid det rigtige“

² at ose: udsende kraftig røg

³ at kyle: schleudern

⁴ alverdens: alle mulige

⁵ rodet: uordentlig, ikke ryddet op og ikke ren

⁶ en lomme: her: hjørne, sted, hulrum

Kernfach Dänisch

Thema: Danmark uden for byerne

987 Wörter

Pia Juul: Ude på landet (gekürzt), in: Pia Juul: Dengang med hunden (Kurzgeschichten), Tiderne Skifter, 2005, S. 186 ff.

⁷ vejrbidt: om en person efter lang tids ophold udendørs

⁸ et menighedsråd: forsamling af præsten og valgte medlemmer, der styrer det lokale kirkelige arbejde

⁹ et rod: uorden

¹⁰ en syndflod af eder og forbandelser: mange bandeord og kraftudtryk

¹¹ Der var så dejligtude på landet: H.C. Andersen-citat fra eventyret „Den grimme ælling“

Kernfach Dänisch

Thema: Danmark uden for byerne

Pia Juul: Ude på landet

Erwartete Schülerleistungen und Bewertungskriterien

1. Giv et kort indholdsreferat af teksten. (25 %)

(Anforderungsbereich I)

Gute Leistung

| | |
|---------------------|--|
| Textverständnis | - deutlich erkennbar |
| Informationsauswahl | - fast vollständig und passend |
| Darstellung | - komprimiert und weitgehend eigenständig - schlüssig und nachvollziehbar - weitgehend frei von Wertungen, Interpretationen, Redundanzen |
| Aufbau / Struktur | - klar strukturiert und logisch |

Ausreichende Leistung

| | |
|---------------------|---|
| Textverständnis | - noch erkennbar gemäß Schwerpunktsetzung, ohne grobe Verständnisfehler |
| Informationsauswahl | - stellenweise lückenhaft wiedergegeben |
| Darstellung | - teilweise komprimiert und noch eigenständig - noch schlüssig und nachvollziehbar - teilweise mit Wertungen, Interpretationen, Redundanzen |
| Aufbau / Struktur | - noch erkennbar klar strukturiert und teilweise logisch |

Inhaltliche Aspekte

Den unge jeg-fortæller skildrer sin families flytning fra byen til landet. Denne flytning munder ud i en oplevelse af skam over, at familien, især faren, ikke kan leve op til de krav og vaner i det nye samfund, som de selv har valgt.

- Faren er så betaget af det idylliske liv ude på landet, at familien flytter derud (jf. l. 1-6).
- De flytter ind i et utæt gammelt bondehus og faren sælger bilen (jf. l. 6-11).
- Jeg-fortællerens lægger mærke til, at en del er anderledes derude på landet end i byen, fx opdrager man børn ved hjælp af straf i skolen og i skolebussen (jf. l. 13-24).
- I begyndelsen går faren meget op i de muligheder, landlivet byder på, fx en køkkenhave, men snart er denne begejstring forbi, og hus og have bliver mere og mere rodede. Moren har pga. sit arbejde ikke tid til at rydde op, faren ser uordenen slet ikke. Det er svært for forældrene at blive enige og moren begynder at råbe (jf. l. 30 f.).
- Jeg-fortællerens lærer at skamme sig:
 - Da familien en morgen får uventet besøg af den store og håndfaste landmand Hans Christian, ser han det sædvanlige roderi. Moren bebrejder faren for, at det er hans skyld, at familien nu mister den sidste smule anseelse på stedet (jf. l. 41-52).

Kernfach Dänisch

Thema: Danmark uden for byerne

- På en af sine besøg hos købmanden står jeg-fortælleren gemt mellem hylderne og bliver vidne til en samtale mellem Hans Christian og købmanden: Hans Christian fortæller købmanden, at familiens far under hans besøg ikke havde samlet et rundstykke op fra gulvet, men sparket det til side. Ved hans næste besøg hos familien lå dette rundstykke stadig på gulvet. Købmanden brister i latter. Fordi jeg-fortælleren føler stor skam, forlader hun/han sit gemmested og går ud af lokalet uden at betale de postkort, hun/han var ved at kigge på (jf. l. 53-68).

2. Undersøg, hvilke faktorer der bidrager til familiens vanskelige situation ude på landet. (30 %)

(Anforderungsbereich II)

Gute Leistung

| | |
|-------------------------|---|
| Inhaltliche Ausrichtung | <ul style="list-style-type: none">- umfassende Analyse der Faktoren, die der Familie das Leben auf dem Land erschweren- Nennung der meisten inhaltlichen Aspekte |
| Aufbau / Struktur | <ul style="list-style-type: none">- insgesamt schlüssig und stringent, weitgehend logisch |
| Textbelege | <ul style="list-style-type: none">- meist treffend, in angemessenem Umfang |
| Inhaltliche Darstellung | <ul style="list-style-type: none">- meist differenziert und abstrahierend- Zusammenhänge weitgehend erfasst |

Ausreichende Leistung

| | |
|-------------------------|--|
| Inhaltliche Ausrichtung | <ul style="list-style-type: none">- in Teilen erarbeitete Analyse der Faktoren, die der Familie das Leben auf dem Land erschweren- Nennung einiger inhaltlicher Aspekte |
| Aufbau / Struktur | <ul style="list-style-type: none">- in Teilen schlüssig, stringent und logisch- gegebenenfalls Redundanzen |
| Textbelege | <ul style="list-style-type: none">- teilweise treffend, in noch hinreichendem Umfang |
| Inhaltliche Darstellung | <ul style="list-style-type: none">- wenig differenziert und abstrahierend- Zusammenhänge teilweise erfasst |

Mögliche Aspekte und mögliche Strukturierung

Den vanskelige situations årsager ligger stort set i et misforhold mellem forventninger og realiteten og i en mangel på fungerende kommunikation:

- Familien – især faren – falder som mange andre for landets idyl (jf. l. 1-5), uden rigtigt at vide, hvad det betyder at leve på landet.
- Moren er ikke rigtig med i beslutningen at flytte fra byen til landet (jf. l. 10-12).
- Huset er i en dårlig tilstand: Det er utæt og brændeovnen osrer (jf. l. 8-10).
- Faren indskräcker familiens transportmuligheder, idet han sælger bilen uden at spørge resten af familien. Moren er åbenbart ikke enig i dette, men hun modsiger ikke (jf. l. 11-12).

Kernfach Dänisch

Thema: Danmark uden for byerne

- Faren har en tilbøjelighed til at pynte problemer; han omvurderer den nye situations ulemper til noget positivt (jf. l. 8-10, l. 25).
- Forældrene har svært ved at klare deres nye rollefordeling: Moren har pga. sit arbejde ikke længere tid til at rydde op, faren er ikke vant til det og ser slet ikke rodet (jf. l. 27-30).
- Faren viser ingen udholdenhed i sit projekt „køkkenhave“ og står dermed i skarp kontrast til den agile Hans Christian (jf. l. 25-27, l. 37-40.).
- Moren skammer sig på farens vegne. Hun giver ham skylden for, at de mister anseelsen i samfundet (jf. l. 49-52).

3. Hvordan gik det videre med familiens liv ude på landet?

**Skriv en fortsættelse af historien ud fra jeg-fortællerens perspektiv.
Inddrag aspekter fra tekstens indhold og din baggrundsviden om
livet i Danmark uden for byerne. (45 %)**

(Anforderungsbereich II und III)

Gute Leistung

| | |
|--------------------------|---|
| Aufgabenstellung | Offene Aufgabenstellung mit folgenden Erwartungen: <ul style="list-style-type: none">- mehrere Aspekte aus dem Ausgangstext sinnvoll verwendet- gezieltes Einbringen von treffendem Hintergrundwissen in angemessenem Umfang |
| Textprodukt | <ul style="list-style-type: none">- Erzählperspektive weitgehend konsequent eingehalten- Erzähltempus (Präteritum) richtig gewählt und weitgehend eingehalten |
| Darstellung / Gestaltung | <ul style="list-style-type: none">- meist schlüssig und gut nachvollziehbar- Erzählhaltung des Ich-Erzählers gut erkennbar gestaltet und vor dem Hintergrund des Inhaltes überzeugend- weitgehend strukturiert und kohärent |

Ausreichende Leistung

| | |
|--------------------------|---|
| Aufgabenstellung | Offene Aufgabenstellung mit folgenden Erwartungen: <ul style="list-style-type: none">- Aspekte aus dem Ausgangstext erkennbar verwendet- punktuelles Einbringen von treffendem Hintergrundwissen erkennbar |
| Textprodukt | <ul style="list-style-type: none">- Erzählperspektive meistens eingehalten- Erzähltempus nicht immer richtig gewählt (z. B. Perfekt statt Präteritum oder grundlegend im Präsens), Zeitenfolge jedoch meist folgerichtig umgesetzt |
| Darstellung / Gestaltung | <ul style="list-style-type: none">- in erkennbaren Teilen schlüssig und nachvollziehbar- Erzählhaltung des Ich-Erzählers / der Ich-Erzählerin in Teilen erkennbar gestaltet- erkennbar strukturierte Anlage |

Hintergrundwissen

Livet på landet vs. livet i (stor)byen i Danmark i dag.

Kernfach Dänisch

Thema: Danmark uden for byerne

Chancer eller risici / Fordeler eller ulemper af et liv på landet for både voksne og unge.

Bewertungskriterien

Die Bewertung basiert auf Kapitel III.6.1.4 der Fachanforderungen Dänisch – Allgemeinbildende Schulen – Sekundarstufe I – Sekundarstufe II von 2016.

Die Teilnote für den Bereich sprachliche Leistung wird gemäß Bewertungsbogen Schreiben (sprachliche Leistung) Abitur 2022 inklusive Gutachtenfeld ermittelt.

Die Teilnote für die inhaltliche Leistung wird auf der Grundlage der im Erwartungshorizont beschriebenen Anforderungen unter Berücksichtigung der angegebenen Aufgabengewichtung (Prozentzahlen) ermittelt.

Sprachliche und inhaltliche Leistungen werden prozentual im Verhältnis 60:40 gewichtet.

Eine ungenügende sprachliche oder inhaltliche Leistung schließt eine Gesamtnote von mehr als drei Punkten aus.

Kernfach Dänisch
Thema: Danmark uden for byerne

Text

Nanna Schelde: Børnefamilie på landet: Vi blev stressede af alle de krav og muligheder, der er i byen (gekürzt), Kristeligt Dagblad, 19.04.2018 (ursprünglich 11.07.2015), <https://www.kristeligt-dagblad.dk/liv-sjael/boernefamilien-flyttede-paa-landet-jeg-blev-stresset-af-alle-de-krav-og-muligheder-der-er> (Zugriff 17.03.2021).

Aufgaben

1. Beskriv familien i teksten og deres bolig- og livssituationer gennem 20 % tiden.
2. Undersøg, hvordan livet på landet og i byen bliver præsenteret i teksten. 35 %
3. „De bruger mindre tid online nu og er ude mest muligt.“ – Tag stilling til, om familiens adfærd er en tilbageskuende virkelighedsflugt eller lige det modsatte. Inddrag din viden om aktuelle forhold i Danmark. 45 %

Hilfsmittel: Einsprachiges und zweisprachiges Wörterbuch, ggf. in elektronischer Form

Bearbeitungszeit (inkl. Auswahl- und Lesezeit): 345 Minuten

Kernfach Dänisch
Thema: Danmark uden for byerne

Børnefamilie på landet:

Vi blev stressede af alle de krav og muligheder, der er i byen

De seneste seks år er antallet af 0-6-årige børn på landet



¹ et gadekær: dam, lille sø i en landsby

² bindingsværk: *Fachwerk (mit Holzstreben in den Mauern)*

³ udfarende: aktiv, uadadvendt, initiativrig

⁴ Amager: del af Storkøbenhavn, ø i Øresund

Kernfach Dänisch

Thema: Danmark uden for byerne

og børnene kan færdes⁷ mere frit.

869 Wörter

Nanna Schelde: Børnefamilie på landet: Vi blev stressede af alle de krav og muligheder, der er i byen (gekürzt), Kristeligt Dagblad, 19.04.2018 (ursprünglich 11.07.2015), <https://www.kristeligt-dagblad.dk/liv-sjael/boernefamilien-flyttede-paa-landet-jeg-blev-stresset-af-alle-de-krav-og-muligheder-der-er> (Zugriff 17.03.2021).

⁵ sfo: skolefritidsordning, pasning af børn i skolen før og efter undervisningstiden

⁶ at kunne holde: være i orden

⁷ at færdes: bevæge sig omkring

Kernfach Dänisch

Thema: Danmark uden for byerne

Nanna Schelde: Børnefamilie på landet: Vi blev stressede af alle de krav og muligheder, der er i byen.

Erwartete Schülerleistungen und Bewertungskriterien

| |
|---|
| 1. Beskriv familien i teksten og deres bolig- og livssituationer gennem tiden. (20 %) (Anforderungsbereich I) |
|---|

Gute Leistung

| | |
|---------------------|--|
| Textverständnis | - deutlich erkennbar |
| Informationsauswahl | - fast vollständig und passend hinsichtlich der im Text beschriebenen Wohn- und Lebenssituation der Familie |
| Darstellung | - komprimiert und weitgehend eigenständig - schlüssig und nachvollziehbar - weitgehend frei von Wertungen, Interpretationen, Redundanzen |
| Aufbau / Struktur | - klar strukturiert und logisch |

Ausreichende Leistung

| | |
|---------------------|---|
| Textverständnis | - noch erkennbar gemäß Schwerpunktsetzung, ohne grobe Verständnisfehler |
| Informationsauswahl | - stellenweise lückenhaft wiedergegeben hinsichtlich der im Text beschriebenen Wohn- und Lebenssituation der Familie |
| Darstellung | - teilweise komprimiert und noch eigenständig - noch schlüssig und nachvollziehbar - teilweise mit Wertungen, Interpretationen, Redundanzen |
| Aufbau / Struktur | - noch erkennbar klar strukturiert und teilweise logisch |

Inhaltliche Aspekte

Familien og deres bolig- og livssituationer beskrives fx på grundlag af følgende aspekter:

- Forældrene er Katrine Romme, journalist, og Anders Sejr Davidsen, gymnasielærer, begge er 34 år gamle (jf. l. 7 f.).
- Deres tre børn er Osvald, 7 år, Babette, 5 år og Hugo, 1 år (jf. l. 9).
- Katrine og Anders kommer oprindeligt fra Vestfyn og har været kærester siden deres gymnasietid i Middelfart (jf. l. 28 f.).
- Familien boede i en stor lejlighed på Amager (jf. l. 13), hvor situationen med børnene blev anstrengende (jf. l. 13 f.).
- De tog regelmæssigt væk fra København og ud i naturen i weekenden (jf. l. 24 ff.).
- Så flyttede de fra København til Føns, en lille landsby ved Middelfart/Vestfyn, hvor de lever nu (jf. l. 30 ff.).
- Nu (op)lever familien mere sammen og er meget tættere på naturen („havebrug, vinterbadning og fællesspisning“, l. 11).
- Bedsteforældrene er nu deres naboer og de har god kontakt med hinanden i hverdagen (jf. l. 34 ff.).
- Arbejds- og privatlivet er nu klart separeret fra hinanden (jf. l. 42 ff.).

Kernfach Dänisch

Thema: Danmark uden for byerne

- | |
|---|
| • Der skal køres meget for at komme på arbejde eller i skole (jf. l. 46 ff.). |
|---|

2. Undersøg, hvordan livet på landet og i byen bliver præsenteret i teksten. (35 %)
(Anforderungsbereich II)

Gute Leistung

| | |
|-------------------------|---|
| Inhaltliche Ausrichtung | - umfassende Gegenüberstellung von Leben auf dem Land und Leben in der Großstadt Kopenhagen - Nennung der meisten inhaltlichen Aspekte |
| Aufbau / Struktur | - insgesamt schlüssig und stringent, weitgehend logisch |
| Textbelege | - meist treffend, in angemessenem Umfang |
| Inhaltliche Darstellung | - meist differenziert und abstrahierend - Zusammenhänge weitgehend erfasst |

Ausreichende Leistung

| | |
|-------------------------|--|
| Inhaltliche Ausrichtung | - in Teilen erarbeitete Gegenüberstellung von Leben auf dem Land und Leben in der Großstadt Kopenhagen - Nennung einiger inhaltlicher Aspekte |
| Aufbau / Struktur | - in Teilen schlüssig, stringent und logisch - gegebenenfalls Redundanzen |
| Textbelege | - teilweise treffend, in noch hinreichendem Umfang |
| Inhaltliche Darstellung | - wenig differenziert und abstrahierend - Zusammenhänge teilweise erfasst |

Mögliche Aspekte und mögliche Strukturierung

Livet i storbyen København bliver beskrevet som et liv ...

- ... der er meget aktivt og udfarende (jf. l. 10).
- ... hvor forældrene derhjemme hele tiden skal være opmærksomme på, at børnene ikke forstyrrer andre (jf. l. 13 f.).
- ... hvor der skal arbejdes meget for at kunne holde livsstandarden (jf. l. 20 f.).
- ... hvor karrieren er det væsentlige i hverdagen (jf. l. 23).
- ... hvor arbejds- og privatlivet smelter sammen (jf. l. 40).

Livet på landet ...

- ... er roligt og idyllisk (jf. l. 7, l. 10 f.).
- ... er „en 180 graders vending“ i sammenligning med livet i København, denne vending opfattes som positiv (jf. l. 32 f.).
- ... muliggør intense relationer indenfor familien med tid til hyggetimer og fælles udendørsaktiviteter (jf. l. 36 ff., l. 64 ff.).
- ... byder på mere frirum for børnene (jf. l. 66 f.).
- ... har ikke noget at gøre med jobbet (jf. l. 41 ff.).

Kernfach Dänisch

Thema: Danmark uden for byerne

- ... gør familien lykkelig (jf. l. 54 ff.).
- ... er godt for børnene (jf. l. 61 ff.).
- ... indskrænkes af, at vejene til henholdsvis job og skole er lange (jf. l. 49 ff.).

3. „De bruger mindre tid online nu og er ude mest muligt.“ – Tag stilling til, om familiens adfærd er en tilbageskuende virkelighedsflugt eller liget det modsatte. Inddrag din viden om aktuelle forhold i Danmark. (45%)

(Anforderungsbereich II und III)

Gute Leistung

| | |
|--------------------------|--|
| Aufgabenstellung | <ul style="list-style-type: none">- überzeugend umgesetzt- Aspekte aus dem Ausgangstext sinnvoll verwendet- eigene Stellungnahme klar erkennbar und stimmig- gezieltes Einbringen von treffendem Hintergrundwissen in angemessenem Umfang |
| Textprodukt | <ul style="list-style-type: none">- Kriterien einer Stellungnahme gelungen umgesetzt |
| Darstellung / Gestaltung | <ul style="list-style-type: none">- meist eigenständig, schlüssig und überzeugend- weitgehend strukturiert und kohärent |

Ausreichende Leistung

| | |
|--------------------------|---|
| Aufgabenstellung | <ul style="list-style-type: none">- in Teilen umgesetzt- Aspekte aus dem Ausgangstext noch schlüssig verwendet- eigene Stellungnahme noch erkennbar und in Teilen stimmig- punktuelles Einbringen von treffendem Hintergrundwissen erkennbar |
| Textprodukt | <ul style="list-style-type: none">- Kriterien einer Stellungnahme in Teilen umgesetzt |
| Darstellung / Gestaltung | <ul style="list-style-type: none">- stellenweise eigenständig und schlüssig- zum Teil strukturiert und kohärent |

Mögliche inhaltliche Aspekte je nach eigener Schwerpunktsetzung des Prüflings, wobei tiefergehend auf wenige oder breitgefächter auf viele Aspekte eingegangen werden kann.

Familiens adfærd er en tilbageskuende virkelighedsflugt

- Ude på landet kan den pulserende storby med alle de aktuelle hændelser og udviklinger ikke opleves direkte.
- Børn har ikke så mange kammerater, hvilket kan være kedeligt.
- Opvækst og pubertet uden impulser fra jævnaldrende forbereder ikke omfattende på et socialt krævende liv i en stor by som fx København (studium/uddannelse).
- På landet er der ikke så mange forskellige jobmuligheder som i byen.
- I storbyen er der flere muligheder for videreudvikling i jobbet eller i starten af en karriere.
- Længere transportveje og individuel kørsel er ikke økologisk forsvarlige.

Kernfach Dänisch

Thema: Danmark uden for byerne

Familiens adfærd er fremadskuende og tager fat i realiteten i 2020erne

- Et udendørsliv med fælles aktiviteter i naturen er sundt.
- Livet leveres mere autentisk end virtuelt.
- I modsætning til storbyens anonymitet kender man hinanden på landet.
- Sammenholdet i familien og et aktivt liv tæt på naturen modvirker individuelle ensomhedsfølelser og depressioner.
- Gennem digitaliseringen er det også ude på landet muligt at følge aktuelle udviklinger.
- Mht. klimasituationen er det aktuelt en god idé at tage tilbage til rødderne og forholde sig ansvarsbevidst overfor naturen og ressourcerne.
- Børnene opdrages til en ansvarsbevidst omgang med naturen og ressourcerne.
- Generationer har mere kontakt til hinanden.

„De bruger mindre tid online nu og er ude mest muligt.“ –

Digitaliseringen kan

- ... med den store mængde af informationer, tilbud og fristelser være overvældende.
- ... for den enkelte få en så uimodståelig tiltrækningskraft, at han/hun opholder sig for meget i den virtuelle verden.
- ... svække evnen til at tackle livet og føre til psykiske problemer og isolation.

Hintergrundwissen

Livet på landet vs. livet i (stor)byen i Danmark i dag: mange tiltrækkes af storbyerne, få har tendens til at flytte på landet.

Hinweis

Andere, im Erwartungshorizont nicht enthaltene, gleichwertige Ergebnisse bei Aufgabe 2 und 3 sind angemessen zu berücksichtigen. Breite und Tiefe der Erarbeitung sind zu würdigen.

Bewertungskriterien

Die Bewertung basiert auf Kapitel III.6.1.4 der Fachanforderungen Dänisch – Allgemeinbildende Schulen – Sekundarstufe I – Sekundarstufe II von 2016.

Die Teilnote für den Bereich sprachliche Leistung wird gemäß Bewertungsbogen Schreiben (sprachliche Leistung) Abitur 2022 inklusive Gutachtenfeld ermittelt.

Die Teilnote für die inhaltliche Leistung wird auf der Grundlage der im Erwartungshorizont beschriebenen Anforderungen unter Berücksichtigung der angegebenen Aufgabengewichtung (Prozentzahlen) ermittelt.

Sprachliche und inhaltliche Leistungen werden prozentual im Verhältnis 60:40 gewichtet.

Eine ungenügende sprachliche oder inhaltliche Leistung schließt eine Gesamtnote von mehr als drei Punkten aus.

Kernfach Dänisch
Thema: Vision og virkelighed

Text

Anja Hitz: Jag mår bra (gekürzt), in: DANSK 4/2018. Dansk lærerforeningen, 2018, S. 10 f.

Aufgaben

1. Referér kort tekstens indhold. 30 %

2. I modsætning til en utopi er en dystopi en forestilling om en meget ubehagelig, uønsket tilstand, især vedrørende samfundsforhold. 25 %
Undersøg, hvorfor denne tekst kan kaldes for en dystopi.

3. Diskutér digitaliseringens fordele, ulemper og mulige fremtidsperspektiver. – Inddrag aspekter fra teksten og din viden om digitaliseringens rolle i Danmark. 45 %

Hilfsmittel: Einsprachiges und zweisprachiges Wörterbuch, ggf. in elektronischer Form

Bearbeitungszeit (inkl. Auswahl- und Lesezeit): 345 Minuten

Kernfach Dänisch
Thema: Vision og virkelighed

Jag mår bra¹

Jeg hed Lukas

Jeg var 11 år.



¹ Jag mår bra (svensk): Jeg har det godt

² en netbank: banktjeneste som kan bruges via internettet

³ stram: sur

Kernfach Dänisch
Thema: Vision og virkelighed

⁴ jag heter (svensk): jeg hedder

⁵ polisen (svensk): politiet

Kernfach Dänisch

Thema: Vision og virkelighed

tre medaljer från ishockey.⁸

983 Wörter

Anja Hitz: Jag mår bra (gekürzt), in: DANSK 4/2018. Dansklærerforeningen, 2018, S. 10 f.

⁶ I. 77-78 (svensk): „Vent og se,” siger far. ”Det hele skal nok ordne sig, Pelle, det tager bare lidt tid.”

⁷ prata svenska (svensk): tale svensk

⁸ I. 82-86 (svensk): Jeg hedder Pelle. Jeg er 12 år gammel nu. Hagaskolan er min skole. Jeg savner min danske familie, men jeg har det også godt her. Alle er venlige. Jeg har et stort værelse og tre medaljer fra ishockey.

Kernfach Dänisch
Thema: Vision og virkelighed

Anja Hitz: Jag mår bra

Erwartete Schülerleistungen und Bewertungskriterien

1. Referér kort tekstens indhold. (30%)

(Anforderungsbereich I)

Gute Leistung

| | |
|---------------------|--|
| Textverständnis | - deutlich erkennbar |
| Informationsauswahl | - fast vollständig und passend |
| Darstellung | - komprimiert und weitgehend eigenständig - schlüssig und nachvollziehbar - weitgehend frei von Wertungen, Interpretationen, Redundanzen |
| Aufbau / Struktur | - klar strukturiert und logisch |

Ausreichende Leistung

| | |
|---------------------|---|
| Textverständnis | - noch erkennbar gemäß Schwerpunktsetzung, ohne grobe Verständnisfehler |
| Informationsauswahl | - stellenweise lückenhaft wiedergegeben |
| Darstellung | - teilweise komprimiert und noch eigenständig - noch schlüssig und nachvollziehbar - teilweise mit Wertungen, Interpretationen, Redundanzen |
| Aufbau / Struktur | - noch erkennbar klar strukturiert und teilweise logisch |

Inhaltliche Aspekte

Mulig indholdssætning:

Efter en hel weekends strømsvigt i Nordeuropa ifølge et formodet cyberangreb bliver den 11-årige jeg-fortæller Lukas Mølstrand fra Danmark tvunget til at skifte identitet, fordi myndighedernes database nu siger, at han er søn af nogle svenske forældre i Umeå.

Handlingsforløb:

- Efter weekenden uden strøm prøver folk at gå over til normalitet igen.
- For Lukas lykkes det ikke: Han er ikke på klasselisten, hans bidrag til fodboldklubben er ikke betalt, lægen kan ikke finde hans personnummer, og på Borgerservices kontor findes han heller ikke på computerne.
- Til sidst finder man ved hjælp af hans fingeraftryk ud af, at han hedder Pelle Andersson, bor i Umeå og har en storebror.
- Lukas bliver taget fra sin far, der først ikke vil finde sig i situationen.
- Lukas bliver nu flyttet til Umeå.
- Hans nye familie i Sverige er først lige så overrasket over den nye søn som Lukas er over dem.
- Men den nye situation accepteres ret hurtigt af begge sider.
- Selvom Lukas – nu Pelle – stadig har en smule håb, at det hele ordner sig, assimilerer han sig og lærer hurtigt at snakke svensk. I stedet for fodbold spiller han nu ishockey.

Kernfach Dänisch
Thema: Vision og virkelighed

2. I modsætning til en utopi er en dystopi en forestilling om en meget ubezaglig, uønsket tilstand, især vedrørende samfundsforhold.

Undersøg, hvorfor denne tekst kan kaldes for en dystopi. (25 %)

(Anforderungsbereich II)

Gute Leistung

| | |
|-------------------------|---|
| Inhaltliche Ausrichtung | - Nennung der meisten inhaltlichen Aspekte, die die Absurdität der unangenehmen Situation zum Ausdruck bringen. |
| Aufbau / Struktur | - sinnvoll und abstrahierend gegliedert |
| Textbelege | - meist treffend, in angemessenem Umfang |
| Inhaltliche Darstellung | - meist differenziert und abstrahierend - Zusammenhänge weitgehend erfasst |

Ausreichende Leistung

| | |
|-------------------------|--|
| Inhaltliche Ausrichtung | - Nennung einiger inhaltlicher Aspekte, die die Absurdität der unangenehmen Situation zum Ausdruck bringen |
| Aufbau / Struktur | - erkennbar gegliedert, teilweise aufzählend |
| Textbelege | - teilweise treffend, in noch hinreichendem Umfang |
| Inhaltliche Darstellung | - wenig differenziert und abstrahierend - Zusammenhänge teilweise erfasst |

Mögliche Aspekte

Teksten viser i alle sine facetter en stor grad af absurditet. Teksten kan kaldes for en dystopi, fordi ...

- ... det er meget ubezagligt, at Lukas mister sin identitet.
- ... den personlige dømmekraft (forældre, lærere osv.) tabes.
- ... den viser absurditeten i, at Lukas' tilstedeværelse og familiære oprindelse betvivles udelukkende på grund af en elektronisk database (jf. I. 41 f.).
- ... den viser, at det moderne danske samfund på mange områder (skole-, bank- sundhedsvæsen, folkeregister, jf. I. 23, I. 30 f., I. 34 f.) er meget afhængigt af strøm og IT og at denne afhængighed ikke betragtes kritisk af myndighederne.
- ... den viser, at det moderne danske samfund pga. denne afhængighed er meget sårbart.
- ... myndighederne åbenbart stoler mere på elektroniske data (jf. I. 33-42) end på skriftlige som fx et pas (jf. I. 50-52).
- ... troen på IT består uanfægtet, selvom alle formoder, at der har været et stort cyberangreb.
- ... politiet lukker øjnene for, at elektroniske dokumenter lige så nemt kan forfalskes som skriftlige (jf. I. 52-54).

Kernfach Dänisch
Thema: Vision og virkelighed

- ... der vises, at fingeraftryk heller ikke kan bevise en identitet med 100 % sikkerhed.
- ... den giver en ubehagelig følelse fordi Lukas' far hurtigt opgiver sin modstand overfor betjentene og ikke sætter alt muligt i gang for at få sin søn tilbage.
- ... det faktum, at både Lukas / Pelle og hans nye familie ret hurtigt finder sig i den nye situation, egentlig er fuldstændig utænkeligt og absurd.

3. Diskutér digitaliseringens fordele, ulemper og mulige fremtidsperspektiver. – Inddrag aspekter fra teksten og din viden om digitaliseringens rolle i Danmark. (45 %)

(Anforderungsbereiche II und III)

Gute Leistung

| | |
|--------------------------|---|
| Aufgabenstellung | Offene Aufgabenstellung mit folgenden Erwartungen: <ul style="list-style-type: none">- mehrere Aspekte aus dem Ausgangstext sinnvoll verwendet- Erweiterung der Aspekte um Hintergrundwissen- überzeugende und differenzierte Darlegung von möglichen Zukunftsszenarien |
| Textprodukt | <ul style="list-style-type: none">- Diskussion von Vor- und Nachteilen oder Tendenz zu einer Seite weitgehend konsequent eingehalten- angemessene Mischung aus vorwiegend informierenden, argumentierenden und evaluierenden Genrekategorien |
| Darstellung / Gestaltung | <ul style="list-style-type: none">- meist eigenständig, schlüssig und überzeugend- eigene Haltung gut erkennbar gestaltet- weitgehend strukturiert und kohärent |

Ausreichende Leistung

| | |
|--------------------------|--|
| Aufgabenstellung | Offene Aufgabenstellung mit folgenden Erwartungen: <ul style="list-style-type: none">- Aspekte aus dem Ausgangstext erkennbar verwendet- noch erkennbare Erweiterung der Aspekte um Hintergrundwissen- mögliche Zukunftsszenarien genannt, aber nicht genauer ausgeführt |
| Textprodukt | <ul style="list-style-type: none">- Diskussion von Vor- und Nachteilen oder Tendenz zu einer Seite erkennbar- erkennbare Teile vorwiegend informierender, argumentierender und evaluierender Genrekategorien |
| Darstellung / Gestaltung | <ul style="list-style-type: none">- in Teilen eigenständig und schlüssig- noch erkennbar strukturiert und in Teilen kohärent |

Kernfach Dänisch
Thema: Vision og virkelighed

Mögliche inhaltliche Aspekte je nach eigener Schwerpunktsetzung des Prüflings

Mulige fordele med henblik på ...

- administration
- kommunikation
- næsten ubegrænset adgang til informationer
- nem udveksling med personer der har lignende interesser via de sociale netværk
- en muligvis mere demokratisk diskussionskultur med mindre censur end i de klassiske medier
- skole og studium
- miljøet pga. mindre papirforbrug
- nye arbejdspladser på IT-området

Mulige ulemper med henblik på ...

- misbrug af data / cyberkriminalitet
- cyberangreb
- mangel på kontrol / moderation i de sociale netværk
- cybermobning
- diskussionskultur generelt
- ubegrænsede informationer, der er svært at bedømme mht. deres pålidelighed
- miljøet pga. det højere energiforbrug
- muligvis mindre behov for arbejdskraft

Mulige fremtidsperspektiver:

- åben tilgang, scenarier skulle dog bevæge sig inden for mere eller mindre realistisk begrundede perspektiver.

Hintergrundwissen

Digitalisering i Danmark i dag – chancer og risici.

Bewertungskriterien

Die Bewertung basiert auf Kapitel III.6.1.4 der Fachanforderungen Dänisch – Allgemeinbildende Schulen – Sekundarstufe I – Sekundarstufe II von 2016.

Die Teilnote für den Bereich sprachliche Leistung wird gemäß Bewertungsbogen Schreiben (sprachliche Leistung) Abitur 2022 inklusive Gutachtenfeld ermittelt.

Die Teilnote für die inhaltliche Leistung wird auf der Grundlage der im Erwartungshorizont beschriebenen Anforderungen unter Berücksichtigung der angegebenen Aufgabengewichtung (Prozentzahlen) ermittelt.

Sprachliche und inhaltliche Leistungen werden prozentual im Verhältnis 60:40 gewichtet.

Eine ungenügende sprachliche oder inhaltliche Leistung schließt eine Gesamtnote von mehr als drei Punkten aus.

Kernfach Dänisch
Thema: Vision og virkelighed

Text

Kim Andersen: Journalistikken må på Snapchat og Instagram, hvis den vil styrke ungdommens demokratiske engagement (gekürzt), Berlingske, 20.01.2021, <https://www.berlingske.dk/kronikker/journalistikken-maa-paa-snapchat-og-instagram-hvis-den-vil-styrke> (Zugriff 19.5.2021).

Aufgaben

1. Referér forfatterens krav til de traditionelle nyhedsmedier og hvordan han begrunder disse krav. 35 %

2. „Måske kan nyhedsmedierne eller deres journalister [...] skabe et digitalt univers, i hvilket de udvikler et kontinuerligt tillidsforhold til unge medieforbrugere“ (l. 69-71).
Tag stilling til citatet og diskutér, om de traditionelle nyhedsmedier kan have en reel chance for at bidrage til den unge generations politiske engagement. – Inddrag din baggrundsviden om brugen af medierne i Danmark og dine egne erfaringer.

Hilfsmittel: Einsprachiges und zweisprachiges Wörterbuch, ggf. in elektronischer Form

Bearbeitungszeit (inkl. Auswahl- und Lesezeit): 345 Minuten

Kernfach Dänisch

Journalistikken må på Snapchat og Instagram, hvis den vil styrke ungdommens demokratiske engagement

¹ at klæde nogen på: forberede nogen grundigt

² Millenials: født ca. mellem 1981 og 1997 (defineres som de første „*digital natives*“)

³ Generation Z: født ca. mellem 1998 og 2012

⁴ at gå ud over: at få konsekvenser for

⁵ om end: selvom

⁶ prominent: opsigtsvækkende

Kernfach Dänisch

Thema: Vision og virkelighed

⁷ (medie)prominens: (*Medien*)präsenz

⁸ et mantra: principiel idé der opfattes som meget vigtig eller som nævnes ofte

⁹ JP/Politikens Hus: en dansk mediekoncern, der udgiver blandt andet aviserne "Jyllandsposten", "Politiken" og sensationsavisen "Ekstra Bladet"

¹⁰ TV 2: en dansk tv-station, som ejes af staten

Kernfach Dänisch

Thema: Vision og virkelighed

styrke ungdommens demokratiske engagement.

924 Wörter

Kim Andersen: Journalistikken må på Snapchat og Instagram, hvis den vil styrke ungdommens demokratiske engagement (gekürzt), *Berlingske*, 20.01.2021, <https://www.berlingske.dk/kronikker/journalistikken-maa-paa-snapchat-og-instagram-hvis-den-vil-styrke> (Zugriff 19.05.2021).

¹¹ DR (før "Danmarks Radio"): en stor dansk offentlig tv- og radiokoncern

Kernfach Dänisch
Thema: Vision og virkelighed

Kim Andersen: Journalistikken må på Snapchat og Instagram, hvis den vil styrke ungdommens demokratiske engagement
Erwartete Schülerleistungen und Bewertungskriterien

1. Referér forfatterens krav til de traditionelle nyhedsmedier og hvordan han begrunder disse krav. (35%)
(Anforderungsbereich I)

Gute Leistung

| | |
|---------------------|--|
| Textverständnis | - deutlich erkennbar |
| Informationsauswahl | - fast vollständig und passend |
| Darstellung | - komprimiert und weitgehend eigenständig - schlüssig und nachvollziehbar - weitgehend frei von Wertungen, Interpretationen, Redundanzen |
| Aufbau / Struktur | - klar strukturiert und logisch |

Ausreichende Leistung

| | |
|---------------------|---|
| Textverständnis | - noch erkennbar gemäß Schwerpunktsetzung, ohne grobe Verständnisfehler |
| Informationsauswahl | - stellenweise lückenhaft wiedergegeben |
| Darstellung | - teilweise komprimiert und noch eigenständig - noch schlüssig und nachvollziehbar - teilweise mit Wertungen, Interpretationen, Redundanzen |
| Aufbau / Struktur | - noch erkennbar klar strukturiert und teilweise logisch |

Inhaltliche Aspekte

Kim Andersen vil øge forståelse af og deltagelse i demokratiet ved at bringe de traditionelle nyhedsmedier på de sociale medier.

Han fastslår følgende grunde:

- Deltagelsen i demokratiet er bl. a. afhængig af brug af nyhedsmedier (jf. I. 12 f.).
- Det er de yngre generationer, der i dette henseende får størst gavn af de traditionelle nyhedsmedier (jf. I. 14-16).
- De yngre generationer bruger i mindre omfang de traditionelle nyhedsmedier til fordel for sociale medier (jf. I. 16-18).
- De traditionelle mediers positive indflydelse på de unge har fortsat en demokratisk funktion (jf. I. 18 f., I. 79-81).
- De sociale medier kan bidrage til enkelte politiske aktioner (jf. I. 27-30). Men dette kun periodevis engagement er ikke tilstrækkeligt (jf. I. 31-33).

For at opnå dette, stiller forfatteren følgende krav:

- Der skal sørget for, at der tilbydes kvalitetsindhold på de sociale medier, der, hvor de unge færdes (jf. I. 48-51).

Kernfach Dänisch
Thema: Vision og virkelighed

- Nyhedsmedier skal dække emner, som de forskellige generationer interesserer sig for (jf. I. 51-53).
- Disse indhold skal med fordel findes direkte på de sociale medier, ikke kun på separate platformer som egne aviser eller netaviser (jf. I. 60-64).
- Forfatteren nævner influencere som forbillede, der skaber et tillidsforhold til de unge mediebrugere (jf. I. 69-72).
- Derfor kræver forfatteren, at de traditionelle nyhedsmedier øger deres kontakt til ungdommen.

Rækkefølgen af krav og grunde er op til eleven.

- 2. „Måske kan nyhedsmedierne eller deres journalister [...] skabe et digitalt univers, i hvilket de udvikler et kontinuerligt tillidsforhold til unge mediebrugere“ (I. 69-71).**

Tag stilling til citatet og diskutér, om de traditionelle nyhedsmedier kan have en reel chance for at bidrage til den unge generations politiske engagement. – Inddrag din baggrundsviden om brugen af medierne i Danmark og dine egne erfaringer. (65 %)

(Anforderungsbereich II und III)

Gute Leistung

| | |
|--------------------------|---|
| Aufgabenstellung | Offene Aufgabenstellung bei folgenden Erwartungen: - deutliche Bezugnahme auf das Zitat - Erweiterung der Aspekte um Hintergrundwissen |
| Textprodukt | - Diskussion mit Pro und Kontra oder Tendenz zu einer Seite weitgehend konsequent eingehalten - angemessene Mischung aus vorwiegend informierenden, argumentierenden und evaluierenden Genrekategorien |
| Darstellung / Gestaltung | - meist eigenständig, schlüssig und überzeugend - eigene Haltung gut erkennbar gestaltet - weitgehend strukturiert und kohärent |

Ausreichende Leistung

| | |
|--------------------------|---|
| Aufgabenstellung | Offene Aufgabenstellung bei folgenden Erwartungen: - erkennbare Bezugnahme auf das Zitat - noch erkennbare Erweiterung der Aspekte um Hintergrundwissen |
| Textprodukt | - Diskussion mit Pro und Kontra oder Tendenz zu einer Seite erkennbar - erkennbare Teile vorwiegend informierender, argumentierender und evaluierender Genrekategorien |
| Darstellung / Gestaltung | - in Teilen eigenständig und schlüssig - noch erkennbar strukturiert und in Teilen kohärent |

Kernfach Dänisch
Thema: Vision og virkelighed

Mögliche inhaltliche Aspekte

Mulige aspekter af en bekræftende holdning

- Det kan være, at unge falder over nogle indslag fra de traditionelle nyhedsmedier på Instagram, Snapchat, Tik Tok mm. og bliver interesseret.
- De sociale medier er massemedier, som specielt når de yngre generationer, og derfor er der altid en chance for at bruge dem for at transportere seriøs journalistik.
- Indslag på sociale medier bliver hurtigt delt i massevis. Der er altså en chance for, at de læses af mange.

Mulige aspekter af en kritisk holdning

- Folk på de sociale medier vil først og fremmest underholdes, og det helst af jævnaldrende.
- Alt hvad der ikke er af umiddelbar interesse, klikkes eller scrolles hurtigt væk.
- Projekter, hvor etablerede voksne prøver at bruge ungdommens kommunikationskanaler, lykkes almindeligvis ikke. Da fx forældregenerationen opdagede Facebook, flyttede ungdommen til WhatsApp og senere til Instagram og snapchat. Og det årlige valg af „Jugendwort des Jahres“ i Tyskland er bare til grin.
- Når man bevæger sig i de sociale medier, læser man alligevel kun det, man er interesseret i. Om man virkelig læser eller kigger på et indslag, afgør man i løbet af få sekunder. Så man skal bruge en stærk eyecatcher, og det bliver ofte svært at bringe i overensstemmelse med seriøs journalistik.
- Der er en vis mistro over for de traditionelle nyhedsmedier. De anses tit for tilpasset og styret af staten. Hvis de nu dukker op i ungdommens kanaler, kunne det anses som bevis for denne mistanke.

Muligvis tages der stilling til forsøg, som allerede er blevet gjort:

- På TikTok fx henvises der under indslag til meget kontrovers diskuterede emner nogle gange til en kilde med yderligere modererede informationer.
- I både Danmark og Tyskland er mange statslig ejede tv-stationer og mange aviser på Facebook og Instagram, hvor de præsenterer sig på en mere tabloidagtig måde end på deres traditionelle medier.

Hintergrundwissen

Moderne og traditionelle medier i Danmark i sammenhæng med en udvikling i Tyskland og på verdensplan

Bewertungskriterien

Die Bewertung basiert auf Kapitel III.6.1.4 der Fachanforderungen Dänisch – Allgemeinbildende Schulen – Sekundarstufe I – Sekundarstufe II von 2016.

Die Teilnote für den Bereich sprachliche Leistung wird gemäß Bewertungsbogen Schreiben (sprachliche Leistung) Abitur 2022 inklusive Gutachtenfeld ermittelt.

Kernfach Dänisch
Thema: Vision og virkelighed

Die Teilnote für die inhaltliche Leistung wird auf der Grundlage der im Erwartungshorizont beschriebenen Anforderungen unter Berücksichtigung der angegebenen Aufgabengewichtung (Prozentzahlen) ermittelt.

Sprachliche und inhaltliche Leistungen werden prozentual im Verhältnis 60:40 gewichtet.

Eine ungenügende sprachliche oder inhaltliche Leistung schließt eine Gesamtnote von mehr als drei Punkten aus.